

TOVERITAR
Amerikan suomalaisten työläisnaisten
Mäenkaannattaja ilmestyy Astoriassa,
Ore., joka tilaa The Western Work-
men's Pub. Society'n kustantamana.

Tilauhinna Yhdysvaltoihin:
1 vuosikerta \$1.75. Puoli vuotta \$1.00
Canadaan ja Suomeen:
1 vuosikerta \$2.00. Puoli vuotta \$1.15

TOVERITAR,
Box 99, Astoria, Oregon.

Entered as second-class matter July
18, 1911, at the Postoffice at Astoria,
Ore., under the Act of March 3, 1879.

TOVERITAR
(THE WOMAN COMRADE)
Subscription rates in the United States
One year \$1.75. Six months \$1.00
in Canada
One year \$2.00 Six months \$1.15

Tolmitus:
ANNA LEPPÄNEN
Box 99, Astoria, Oregon.

**Toverittaren tilaus-
ryntäyksestä**

Viime viikon kuluessa saapui Toverittaren tilauksia seuraavasti:

Uusia tilauksia:
Koko vuosikerta 83
Puoli vuosikerta 29

Yhteensä 112

Uudistuksia:
Koko vuosikerta 31
Puoli vuosikerta 3

Yhteensä 34

Kaikkiaan on siis tilauksia tullut ryntäyksen aikana:
Uusia tilauksia 409
Uudistuksia 179

Yhteensä 588

Tilausryntäystä on vielä muutama päivä jäljellä ja asiamiehillä niin ollen tilaisuus tehdä vielä viimeinen ponnistus. Tehkäämme se!

MASSAN ALUEEN NAISTOVEREILLE

Lokakuun 7 p:nä alkavat Massan alueella aluetoimikunnan toiminnanemat kurssit. Osastojen puolesta kursseille lähetettävät oppilaat hyväksytään syyskuun työkokouksissa.

Luentokurssien oppilaiden joukossa on näihin saakka vain pieni osa ollut naisia. Siten esim. viime vuoden tammi- ja helmikuulla pidetyillä New Yorkin alueen luentokursseilla noin 30:stä oppilaasta oli ainoastaan 3 naistoveria ja lännellä pidetyillä kursseilla 21:stä oppilaasta 4 naisoppilasta. Ja kuitenkin on järjestössämme runsas toinen puoli naisjäseniä.

Sellainen suhteellisuus kuin edelläolevat numerot osoittavat, on ollut mahdollinen vain sen vuoksi, että siihen saakka naisten valistamiselle keskuudessamme ei oltu annettu mitään huomiota. Ajateltiin vain, että onhan naisilla yhtäläiset mahdollisuudet kehittyä ja opiskella kuin miehillä ja jos he eivät harrasta opiskelua, niin turha on heille sen enempää kuin miehillekään puhua siitä. Kursseista lähtien olemme huomanneet, että tuossa suhteessa on tapahtunut suuri muutos, kokonainen mullistus. Naiset miltei kaikissa osastoissa ovat alkaneet harjoittaa valistustyötä keskuudessaan. Siihen asti sivuutettu opiskelutyö on tullut päivän polttavaksi kysymykseksi naisillekin. Ja niinpä nähdään nyt se ilahduttava ilmiö, että naistenme harrastus vakavaan opiskelutyöhön kasvamisestaan kasvaa.

Tätä harrastusta on nyt ylläpidettävä ja edistettävä sen kautta, että niin usea naisto-

vereista kuin suinkin mahdollista Massan alueen osastoista tavalla tahi toisella koettaa päästä nyt lokakuussa alkaville kursseille. Sitä varten on haettava osastojen ja aluetoimikuntien myöntämiä stipendejä ja tehtävä se kokonaa arkaimmalla tahi ajattelemaalla, että "on niitä parempia" tahi "etten minä kykene" tahi muuta sellaista veruketta. *Opinhalu ja harrastus tehdä voitavansa oman luokkansa hyväksi ovat ne näkökohdat, joista on lähdettävä ja jotka tällaisissa tapauksissa ovat ainoita oikeita lähtökohdita.* Sillä jokainen kohdaltansa tekee määrätyn osansa ja mitä enemmän tietoja hänellä on, sitä paremmin hän suorittaa tehtävänsä.

Naistoverien avustamisessa kursseille voivat ompeluseurat puolestansa tehdä paljon. Ompeluseurojen kautta saavat osatot suurimmat tulonsa. Ompeluseuroilla on käytettävissään toimintaansa varten aina jonkun verran varoja. Näistä varoista ne voivat luovuttaa jonkun kymppidollarin opintoavustukseksi naistovereille, joilla on halu opiskella mutta joiden omat varat eivät siihen riitä. Ompeluseurat ovat tähän asti olleet vain osastotoiminnan aineellisen puolen ylläpitäjinä, laajentakoot ne nyt toimintansa henkisen pääoman saamisiksikin, siihen heillä on oikeus sekä velvollisuus.

Naistoverien Massan alueella on nyt valvottava asiaansa, valvottava että kurssien oppilasluvusta ainakin puolet on naisia. Se on toteutettavissa jos naiset viipymättä ryhtyvät toimenpiteisiin. — A. L.

**VANKILAN PORTTIA
RAOTETTU.**

Suomen lehdet kertoyat:
Heinäk. 29 p:nä pääsi toveritar Liisa Ahlmanin Hämeneilman kuritusluoneesta oltuaan 3 vuotta suorittamassa hänelle "uden kapinan valmistelusta" tuomitua rangaistusta.

Toveritar A. oli reippaalla mielellä vapautuessaan, joten vankinaolo ei ollut kyennyt häntä masentamaan.

Lansumme hänet tervetulleeksi jälleen yhteiseen taisteluun.

NAINEN ENGLANNIN OSUUSTUKKUKAUPAN JOHTAJAKSI.

Yhdeksi Englannin Osuustukkukaupun johtajaksi (hallintoneuvoston jäseneksi) on hiljattain valittu nainen, rva Cottrell Birminghamista. Tapaus on huomattava siksi, että täten on nainen ensimmäisen kerran astunut maailman suurimman osuustoiminnallisen järjestön keskusjohtoon. Itra C. on kotimaassaan ja monia vuosia tunnettu innokkana ja kykenevännä osuuskautalikkkeen työntekijänä samoinaku myös kunnallisena toimihenkilönnä.

Vaaln johdosta kirjottaa sikilläinen osuuskauttavien äänenkaannattaja "Co-operative News" m. m.: Viellä 20 vuotta sitten olisi ollut aivan mahdollonta saada maista osuustukkukautan johtoon; mutta ajat ovat muuttuneet ja mtä selvemmin miesten ja naisten yhteinen edesvastuu tärkeitten yritystenne edistämässä käy havaittavaksi, sitä enemmään täytyy vanhojen enakkoluulojen hävittää ja sitä enemmään valtaa alaa se katsantolanta, että miehet ja naiset aivan hyvin voivat vaikuttaa ja toimia toinen toistensa rinnalla.

Toveritar on ainoa suomenkielinen työläisnaisten lehti Yhdysvalloissa ja Canadassa. Tilaa se!

Tilakaa Toverittaren yksityisnumeroita, myykää ja jakakaa niitä kokouksissa ja iltamissa.

NUORISO JA AMERIKALAISSUUS

Kirj. Harry Gannes ja George Oswald (Jatk.)

Chicago Tribune toi julki samallaisen mielipiteen sanomalehistöistä. Fremont Olde joka on ollut 25 vuotta päätoimittajana suuressa sanomalehdessä lausui kirjassaan "My Own Story" seuraavaa Friscoan Bulletinista: Bulletin on Southern Pacific rautatien palkkalistalla \$125 kuukauspalkalla. Tämä maksettiin "ei mitään erityistä palveluksesta" vaan ainoastaan ystävydestä.

Senjälkeen kuin "Nuoriso ja amerikalaisuus" alkoi ilmestymään, on uusia ja valaisevia asioita tullut julkisuuteen kapitalistisesta kontrollista opetuksen yli lahjoitusten kautta.

Viimeisenä kuutena vuotena Columbia yliopistolle on annettu \$22,000,000 raha-avustuksena, lahjoituksina sekä rakennuksina.

Täytyy saada kapitalistien apua.
Nicholas Munay Butler, sen laitoksen presidentti on osoittanut, että se ei kannattais ilman kapitalistien hyväntahtoisia avustusta.

Ei ole olemassa mitään, joka estäisi näitä kapitalisteja, rajattomine rahavaroineen, perustamasta kouluja, jotka ovat "oikeita" ja jotka opettavat heidän periaatteitaan, jos olemassaolevat laitokset eivät sitä tee.

Silmäys joidenkin jalomielisten lahjoittajain maalliseen omaisuuteen todentaa heidän asemansa nykyisessä yhteiskunnassa.

Amos Eno lahjoitti \$4,000,000, omisti \$15,000,000 kuollessaan, enimmäkseen rautatieosakkeina.

Joseph R. De Lamar lahjoitti \$500,000, omisti \$34,000,000 öljysjoituksina.

Stephan V. Harknes (lahjoitussummaa ei mainita) omisti \$100,000,000 enimmäkseen öljyssä. Harkness asui nimellisesti Kentuckyssä, välttääkseen vissejä verotuksia, mutta kun tuli kysymys nuorten opetuksesta nykyisen orjajärjestelmän pitkäikäisistä varten, höityivät kukkaron nauhat ja raha virtaa vapaasti.

Chas. V. Harknes (lahjoitussummaa ei mainita) omisti \$170,000,000 enimmäkseen öljyssä.

Eräs \$500,000 lahjoitus erittäin kaupakoululle tuli tuntemattomasta lähteestä. Totisesti ei ylevimielisten miesten, lahjoittaessaan opetuksen "jäljelle" asialle pitäisi hävetä sitä. Mutta todennäköisesti se pilannytös, kun kapitalisti roisto joka on saanut rahansa suorastaan rosvoamisella, lahjoittaa oletetulle oppilaitokselle, on liian alkeellinen kestääkseen päivän valon.

Huomattavan toimittajan tunnustus.
Että sanomalehtimiehet ovat selvillä siitä kontrollista, jota kapitalistit harjoittavat, siitä on todistuksena New York Tribunen toimittajan John Swintonin puhe, jonka hän piti eräässä sanomalehtimiesten kokouksessa New Yorkissa ja jossa hän lausui m. m. seuraavaa:

"Amerikassa ei ole olemassa mitään sellaista, jota voidaan nimittää riippumattomaksi sanomalehdistöksi, jollei maalaikaupungelassa.

"Te tiedätte sen samoin kuin minäkin. Teistä ei ainakaan uskalla kirjoittaa rehellisesti mielipidettänne, ja jos te sen tekisitte, te jo etukäteen tiedätte, ettei se koskaan ilmestyisi painosta.

"Minulle maksetaan 150 dollaria viikolta siksi, että pitäisin mielipiteeni

pois lehdistä, joiden kanssa minä olen yhteydessä — teille toisille maksetaan sama palkka samallaisesta asiasta — kuka tahansa teistä, joka olisi niin navrimainen, että kirjoittaisi rehellisen mielipiteensä, tulisi potkaisuksi kadulle etsimään mutta työtä.

"New Yorkin sanomalehtimiesten tehtävinnä on hävittää totuus, valedella kauttaaltaan, väärstellä, parjata, ryömiä mammonan jalolissa ja myydä kansansa sekä maansa jokapäiväisestä leivästänsä.

"Te tiedätte tämän samojn kuin minäkin. Ja miten hassua onkaan sen vuoksi joda maljoja "riippumattomalle sanomalehdistölle."

"Me olemme rikkaiden miesten välikappaleita ja vasalleja kullisien takana. Me olemme marionetteja: herat painavat vieterii ja me tunnemme. Meidän kykymme, meidän mahdollisuutemme, meidän elämämmekin kuuluvat kokonaisuudessaan toisille miehille. Me olemme älystöllisiä prostriuerattuja."

Pysyäkseenä toimissansa sanomalehtimiesten on pakko noudattaa suauhuja ja ylläpitää kapitalistisia tarkoituksia lehdistössään. Jatkuvan harjoittelun kautta muodostuvat nämä toimenpiteet heidän toiseksi luonteen. Valaisevana tässä suhteessa on muuan kirje, jonka Upton Sinclair sai vastaanottaa E. S. Woodlilta, joka on runoilija ja lakimies ja joka kirjoittaa: "En tunne toista ammattia, joka niin tarkasti opettaisi aloittelevia valehtelevaa ja epärehelliseksi, joka muodostaa sen osaksi ammattivelvollisuuksista miehen tahi naisen rappautehmiseksi; joka koskaan ei tunnusta erehdystään eikä koskaan uskalla kiittää vastustajaansa."

Kansanomainen opetus teollisuuslaitoksissa.

Työpajoissa, toimistoissa jne. harjoitetaan "kansanomaista" opetusta. Nuoria työläisiä ravitaan niissä mtä kypsyttämönnämällä propogandalla. Isännälliset ja uskonnolliset järjestöt pitävät toimintansa keskuksina tällaisia laitoksia.

Pidetään "amerikalaisuuskokouksia." Nuorisoa kehoitetaan aina tukemaan maantansa tahi toisin sanoen niitä, jotka sitä kontrolloivat. Heille opetetaan "demokratian" periaatteita. Lukuisia verkkeita käytetään johtauksen heitä luokkatujensa vastakkaiselle, väärille polulle. Ja kaikki tapahtunut "kansanomaisen" kasvatuksen nimessä. Uskonollisia kouksia pidetään. Opetetaan köyhänä, kuulijaisena ja orjamaisena olemissen "taitoa.

Kotijulkaisut.
Teollisuuslaitoksissa käytetyistä propogandavälineistä ovat ehkä valkuttavimpia n. k. kotijulkaisut. New York Times mainitsee (lokak. 26 1919) että Amerikassa on tällaisia julkaisuja 375, joista useiden levike nousse tuhansiin. "Sodan aikana julaistilin niitä laivareistämönteollisuudessa yksistäänsä 73 ja viime keväänä ja kesän aikana ne lisääntyivät kuin bakteerit."

Eikä laivanrakennusteollisuus ollut ainoa teollisuus, missä nämä julkaisut lisääntyivät.

"Kotijulkaisuja" voidaan pitää suoranaisena propogandana. Tätä välttää todistaa se, että ne julaistaan niiden työlaitosten omistajain kustannuksella, joiden työläisille ne jaetaan vapaasti.

(Jatk.)